

о. пар. Корчуба

БАТЬКІВЩИНА

РІК ВІДП.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

Рімні неділя, 22.IX.1946

Італія

ЧИСЛО 37/51

Д-р.

СУСПІЛЬНА ТВОРЧІСТЬ

у кожному суспільному організмі творчим є одиниця, гурт зорганізованих на певних засадах людей, організації, політично - суспільні об'єднання й церква. Вони є живуть, розвиваються, або підідуть, приносять свій вклад у збірне життя - або його ніщать. Церква, несучи на своїх знаменах велике ім'я Бога, голосить його закони правди, підносить мораль, етику суперництва в громадському житті, своїм містичизмом скріплює та єднає народ, поглиблює віру у слухніти змагань/прн. козацькі часи/.

Одиниця, що живе в гурті - не може без його дії своїм пляхом, плав'ем географії зазублюючи свої бажання, інтереси й життєві намагання з оточенням. Однаке різна зовнішня внутрішня структура одиниць дає теж різні ступені суспільної активності чи творчості. Важним у цьому випадку буде не скільки певний індивідуум зробив для суспільності, тільки чи це, що він зробив в пропорціональне до його здібностей, значення та сил. через різни - нерівні здібності в одиночках людей є теж і нерівні продукти іхньої діяльності. Скажи, на підставі багатьох прикладів, можемо стверджати, що в кожній суспільності є різновиди одиниць, які не використовують своїх здібностей, своєго значення, своєї енергії, а загального добра; вони губляться сірій масі "середніх" людей, йдуть на кінці життєвих течій, гро- ского життя.

Перша доводиться ствердити активність людей у суспільному для суспільства напрямі. Вони здібні, але не зможуть, чи певні впливи на оточення, але не використовують їх для загального добра, мають великий запас енергії, яку однаке перетворюють у нижівну силу. Візьмімо приклад: живе себе у нас людина з високим науковим ступенем. і він починає обмежуватися досягти часто до сидження в шатрі, а не надійти до оброблення смолосірної "таборової політики". і думки віїї нерви працюють не в цьому напрямі, якби юстиції зробити суспільству, але, якби провадити в тabor хаос і викликати недорівня по керівного апарату, заграти на найтемніших інстинктів "чорні", вдарючи підступом в іхні життєві інтереси //, обличи карибідні доноси і т.п. Така людина, живе прагнено однією, вона не є суспільно творча, а спільно-живі чи людей розрізняють два типи: певний - це працьовитий, глибоко вдумливий, муравлений та скромний; другий теж працьовитий, однаке тільки для зовнішнього ефекту, для слави. Інший тип людини невідважно будувачі і суспільно творчий. Він звичайно з найбільшою витревалістю виконує багато завдань, які накладають на нього громадянство, не відмовляється від жодної роботи, якщо зона поетичної для справи. Іншою частиною його лодою є заплаткою для тих ж лодин, в овочі його праці. Коли він бачить, що хоч крикітка чи спілка зусиллями та працею причинилася для народу, він чувствується заслівним, але рідко про це щастя сповідає другим.

Другий тип людини потрапить півраз віддати все своє съество в руки для загалу, однак передумовою його праці чуслася будь його особиста слава. Він звичайно працює під епізодом зовнішніх імпульсів, на його діяльності блеск успіху. І думка загадує про свого як творця - героя і т.п. Такі люди передають утишенню, неохочо беруть на себе обов'язки "безіменного плугатора". Іх чанить поміж, що видобувається з уст широких народів мас на згадку про іхній чин, іх що скоплюють записи чи задруковані іхніми іменами летючки, газети, книжки. Вони щукать різних нагород, щоб це осягнути.

І кожний з них може подати імена тих, що скромно виконують свій обов'язок за малим б'юром, або десь у тюлі, торговельні чи гімназії, або в технічній школі, які вкладали навіть серед найтяжчих таборових відносин багато сил, щоб тільки довести розпочате діло до кінця. Такі люди суспільно-творчі, нераз не заступними в іхній праці, скромні в своїх аспираціях, але велики в своїх ділах.

І одиниці так і більші гурти людей, зорганізовані на певних ідеологічних основах, можуть проявити себе в суспільності в двох напрямках: в творчому та руливому. передумовою іхньої творчої діяльності є реальна властивість клічів, які вони голосують та іх реалізація. Клічі чуслася бути обумовлені потребами народу, не лише претендуючою групою чи касти, або тих, які їх голосують, вони розраховані на зовнішню активність і не повинні бути лише демагогічними, але випливом слів правди, виявом боротьби за краще майбутнє. У нашому суспільнстві існують суспільно-політичні угрупування, які спрямовують свою активну працю на тори боротьби за державну самостійність. Вони уважають своїм святим обов'язком додати усіх зусиль, щоб бажання багатьох поколінь увічнілося державно-творчим ділом. І певному змаганні не може стояти нічого на перешкоді. Це - велика мета, до якої однаке ідеється через сірі та тверді дні, че через груду діїність, яка не знає сентиментів. Кожна політична група старається помирити свої впливи в суспільнстві,

спланувати його внутрішній та зовнішній дії, скоординувати слово й чин в одне. і коли ці намагання є високо моральні, вони є згідні з етикою християнської громади, якщо вони не є виявом дикої брутальної гри, говоримо, що ця політична група є суспільно - державою творча.

Соціологія говорить, що в кітті існує суперництво одиниць, суспільно - політичних напрямків, кооперації, торговельних спілок і т.п. Однаке, іх можна класифікувати, згідно з тем чи вони для даної суспільності, в якій живуть, приносять більше хідів як щодо чи навпаки. Вистарчить взяти на приклад всі комуністичні партії, що своє "творчу" прапор виявляють у руках народів у цей спосіб, що творять хаос у державному житті, ведуть терор проти інших думачого громадянства /Греція, Олгарія, Польща і і./. Викликають громадянську війну /Італія/, утруднюють господарську політику в державі /Італія/, і приклади дають незбитий доказ, що поміж сумними клічів та гри в інстинктах широких народів мас, комуністичні партії є деструктивним явищем у суспільстві й державі. Їх починні зрозуміти та доказати еміграційні заокеанські круги, що захоплюються існуванням і активністю союзів України на міжнародній арені, які лише з книжок і радіопередач знають про комуністичне "щасливе" життя на наших землях. Пераз дивно робиться, що "наші" комуністи пишуть і переконують нас про добре життя в Україні.

Терор у країнах, які є під впливом комуністичних партій є подібний часочко до французької революції. А до хвилини приходу до влади Наполеона, пролилася кров французьких горожан, падали безчисленні жертви з рук самих французів. Із перспективи півтора століття легко говорити про деструктивні й будущі політичні рухи тих часів, чапоєні жадобою влади. Жкобіни низили французьку провідну верству, наповнювали нею в'язниці. Вони уважали, що лише їхнє ставлення суспільних і політичних питань є правильно, тому не терпіли існування іншої політичної думки.

Ізнично вищили іх носіїв. Зі соромом згадує кожний француз ті часи. Граніця, яка мусила складати великі жертви на руїні зовнішньої боротьби, внутрісі ослаблювалася, допускаючи до терору над населенням і не могла виступати назовні з належною силою в обороні своїх державних інтересів.

Культурний світ осуджує сьогодні методи комуністичних партій. Він виступає проти земехацізованих людських думок чатеріалістичними ідеями большевицького комунізму. Християнський світ став сьогодні на сторожі прав людини й підносить голос проти комуністичних течій, що починяють руїну кожному народові. Церква є троти всіх цих політичних рухів, які не є суспільно - будуучими, що приносять у суспільство більше знищень, як користей. Тому, сьогодні в інличіві подій, що відбуваються в різних країнах - нетиражко виробити собі погляд про нижівну силу комунізму, який діє та приготовляється до сотанного удару.

Павловуємо че все до життя нашого таборового суспільства, ми як одна еміграційна одиниця, що зараз знаходиться в доситі трудних життєвих умовах, повинні це зрозуміти, приготовляючись до нового житті - на еміграції - на волі. Ми свідомі сьогодні всіх тих завдань, які на нас накладає ця велика хвилина, обов'язки нової політичної еміграції, на нас дивляється чужинці як наreprезентантів народів мас, які залишилися на рідних землях і кривавляться за політичну незалежність. Наша згуртованість повинна показати перед світом правдиве дзеркало душі цілого народу, його бажання та стремлення. І цей час вимагає від нас на першому місці здатності до солідарності та скристалізованої думки й чину.

Ми повинні доложити всіх старані, щоб не допустити в наше середовище людей, які стараються за чужі гроші розбити нашу єдність і показати перед чужинцями, що ми - народ незліблій по державному життю.

Тому ми повинні пам'ятати на наші несприятливі умовини, на те, що довкруги на нас чекають наші вороги, які переконалися, що їм не вдасться зломати нашого духа зовні, тому вони стараються й напевно будуть старатися розбити нашу єдність знутра. Але, як каже фізичне правило, що всяка діяльність має протидію, ми мусимо бути захищені приготовлені та сміло й розумно противітися проти всіх тих, хто колинув буде старатися розбити нашу єдність.

Потреба, щоб наша суспільна творчість була пози-тивною, щоб безпосередньо приносилася нам користь тут у тaborі, як також для цілого українського суспільства, нає в сьогоднішній день не з власної волі розіпалася по цілому світу. Не можемо дивитися спокійно як працюють у нашу некористні вороги, бо сама єдність думки не дас ході творчости. щоб осягнути остаточно нашу ціль, мусимо відда-ти безперервній прапор та пов'язати єдність думки з чином і цим докажемо нашу відданість Великій Ідеї.

З АНТИРЕЛІГІЙНОГО ЖИТЯ В УКРАЇНІ

Червоний імперіалізм зорганізував нову "православну" церкву "Воскресла" внаслідок двох фактів: перше, в ній знайшли більшовики нову методу пропаганди, що добре помітили її в німецьких націстів, які використовували церкву як засіб молитви за Гітлера й високий уряд його і друге, треба було показати перед союзним англо-саксонським світом, що в Співтісному Союзі існує ніби-то свобода релігії. От і аробили нову брехню, знову замінили очі. до якого часу буде існувати - побачимо, але що ніякої свободи релігії не існувало в Співтісному Союзі до війни 1941. р. - це незаперечний факт. В підтвердження цьому наведемо де - які факти з пошуку підсозетської України.

Ік відома соїтським декретом 1918.р., церква була відділена від держави... Але це тільки лишилося на папері, як усе в практиці соїтського життя.

У Великодній ніч 1927.р. в Києві була влаштована буна антирелігійна демонстрація... Організаторами її були комсомольські організації, що як відомо в усьому виконували безпосередньо вказівки комуністичної партії. Демонстранти несли силу плякатів, де були намальовані з піаніками обличчями священики й монахи, а також жидівські рабини. В меншій мірі католицькі священики /з останніми зробили найпростіше/ і просто закрили два хостелі в Києві, а священиків заслали /Поруч з намальованими плякатами, несли транспаренти з написами в московській мові: "Релігія є опіум для народу", "Ми знищили буржуазію, поміщиків й фабрикантів, а тепер знищимо всіх богів", попів та рабинів/, "Попи - агенти буржуазії", "попи - ідеологи чорносотенства й темряви", "Попи - друзі кулаків" і т.інші.

Дійшовши володимирською вулицею до подвір'я Софій - ского Собору, "геройчні" демонстранти почали кидати гранати до середини церковного подвір'я, де правилася на той час Великоднія Утрата.

Всі демонстрації проходила під виконання антирелігійних пісень, що їх надзвичайно широко популяризували комсомольці, лояльно лігко на свій гачок легкодуху міщанську молодь Києва. Наводжу текст однієї такої пісні, що виконувалася, звичайно в московській мові:

Долой, долой монахов Наш поп набуцался +
Равинов и попов Пощел он на ббазе++
Ми на небо залезем Он с равином подрадся
Разгоним всех богов. И вибил правий глаз.
Гони ксендзов, монахов
Сяди на частокол++
да здрасцуте комуна
и юний комсомол!

Також одночасно з цією демонстрацією в Київському часописі "Пролетарська правда" з'явився "фабрикований" коалективний лист київських мешканців Софійської площа, де вони вимагали "зняти дзвони" з Софійської дзвіниці, бо вони порушують життєвий побут та спокій. І по всьому Києву почали знімати дзвони...

Через рік, 1928.р. в приміщенії Київського державного цирку був влаштований судовий процес монахів Київо-Печерської лаври - Чехуна. Листа процесу була ясна й ставила своїм завданням остаточно скомпромітувати монахій чин. Чехун обвинувачувався в тому, що вбив у своїй келі одну молоду жінку /ніби - то коханку!/, перед цим згвалтувавши її. Йонайменше, щоб приховати свій злочин, він порубав її тіло на шматки й порозкидав по різних місцях. Специальна комісія експертів - лікарів /звичайно під дудку/ встановила, що Чехун, є морально - розбещена людина. Його засудили до найвищої міри соціального захисту - розстрілу.

В той же час розпочалося масове нищіння церков по містах і селах України. В Києві, за свідченням відомого українського археолога - Курінного було зніщено 11 церков. Серед них перлини церковної архітектури, як Микільський військовий собор, побудований Мазепою, Михайлівський монастир, Десятинна церква, головна церква Братського монастиря Й інші. Під Києвом зруйновано славний Чекігорський Спас, останнє місце спокою старих запорожців. В Києво-Печерській лаврі, від Володимирського собору зроблено антирелігійні музеї. В останнього пограбовано всі цінні речі.

На кінець тридцятих років у Києві "Свобода" релігії звелася до того, що існувала лише одна маленька церква на Соломіїнці, де відправлялися Служби Бога.

Крім цих практичних дій, антирелігійна пропаганда широко переводилась у літературі й мистецтві. Не говорячи вже про численну офіційну антирелігійну літературу, що потрібен окремого вивчення, в художній літературі слід зазначити твір відомого фелетоніста - комуніста Остапа Вишні "Служба Бога". На початку твору автор оповідає, "що зараз часи інші, а ніх за царського самодержавства тому й службу Божу треба змінити, бо інакше сам Господь Бог запуститься..."

І от О. Вишня пропонує свою рецептуру. Для розпочинання мирної експенії, після голсу діякону "Господу помолимся" хор мусить відповісти: "Да ёш" і т.д. і не пам'ятаю, як наїв було побудована та багатуна річ, але характер просительної експенії був такий:

Діякон - Господу помолимся!
Хор - Господи помилуй!
Діякон - Про подання нам щедрих дарів, Господеві помолимся.
Хор - Господи помилуй.
Діякон - За раду народних Комісарів і за діяння її Господу помолимся.
Хор - Господи помилуй!
Діякон - За успішну діяльність окремих Наркома - тів, Господеві помолимся.
Хор - Господи помилуй.
Діякон - За успішну працю Махортреста, Харчотреста Тютюнтреста, Маслозбута й Кооптата Господеві помолимся.

Хор - Господи помилуй.

Діякон - За збільшення заробітної платні, харчової пайки на літеру "А" +++, регулярної праці. Подоканалу і прочих комунальних послух у Господа Бога просимо.

Хор - Подай Господи!

Діякон - Собівартість, продподатки, культурні й соціальні відрахування, самокритику Господеві Богові Віддамо.

Хор - Тобі Господи!

Знається досить цього, щоб переконатися, до яких страшних речей доходить комунізуючий автор.

В мистецтві була та сама картина. Один з провідних українських театрів - театр ім. Івана Франка поставив п'єсу "Митька на царстві", де монахи представлялися злодіями та грабіжниками, а в інсценізації "Пригоди хороброго солдата Швейка" за Я. Гашеком величезне місце було приділене сцені розмови Швейка з Богом, де, нарешті, автор сценарія промовляє устами невдахи - солдата до Бога: "Навчи мене, Боге, яким мені бути, щоб я не був таким дурним як ти..." В цей момент маскара розмальованого "божества", за яким стояв актор, граючий "бога" здіргалася й починалася його сердита лайка, де не можна було розібрати слів, але був склонений ритм значайної "материні".

В кіномистецтві за найбільш зразковий антирелігійний фільм треба вважати "Свято св. Моргена", ще не визначене, що більш не було подібних фільмів, напр. "Острів збігів" /з "Свято св. Моргена" найбільш показовий/. Він був пущений до виставки відразу майже по усіх кінотеатрах України. Завідською протипанським характером. Цільно очорював акт св. Вознесіння Господнього.

Згід з фільму намічав у тому, що двоє бандитів віршили обікрусти церкви, де склонювались одяг св. Моргена. Одного з них випадково зачинили в храмі, а другий уїг і щоб переховатися від поліції почав носити чиї-нічци й удавати себе за каліку. Тимчасом на наступний день припадало свято св. Моргена й наїрд поспішав до храму на трохисте Боговодження. Почалася молитва до св. Моргена. Під час неї з'являється до народу "уявний" Морген, бандит, що використав свою зовнішню схожість зі справжнім Моргеною для свого врятування. Але народ же вагається, чи це є дійсний Морген і вимагає від нього чогось. В критичний момент, погляд "Моргена" падає на його приятеля, що удає з себе каліку. Обережно кличе його до себе і наказує знайти міліцію. Після дейского вагання османії їх змічає відразу починає танцювати... ізачучу кути обернулася справа, виці священики дочовляються з "дорогами", відвозять його геть автом за чісто, а народу ого - лошуть, що "Морген" возінні! на небо. Від цюю приятеля Франца відібрали милицію, кладуть їх до траків, та постать самого Франца вимальовують як святого на церковних стінах. Остання кадр фільму як раз показує бандитське обличчя Франца з ореолом на голові, змальованого на весь зірк на підлога "Франц Блажений".

В музиці теж з'являється чимало творів написаних на антирелігійні змісті. На наше застія далеко переважає більшість іх була скомпонована московськими композиторами. Тут особливо в цьому відношенні проявив себе компоніст Кірчмарев.

Антирелігійна пропаганда в народній пісні успіху не мала, що як не намагалися різні активісти ввести складні якими писакою рядки і мелодію за народню. Селянство продовжувало співати справжні народні пісні, а не нав'язані згори. зате, по містах за допомогою комсомолу це певреводилося лекче. Один час, напр., була дуже поширенна стара бурсацька пісня "Ой, на горі, горі..."

Ой, на горі, горі,
Там святі собори
та святі збирались
та празникувались
Со духами невидимі
Со ангeli, села, имі
Господе помилуй!
наш батько +++++ в дорозі
в драбинчастім возі
лезе нам горілки
Чотири барилки,
Цийте, хлопці, ви горілку
ти, Гаврилко, грай в сопілку
насазія плаще в руки
Ціліскакуючи до дужки
день Рождества...
Сам "ікона чесній
взявся до почести
Збив на бакир шапку
та й частус "шкіу".
Покинув, моргнув на пала-
жку
Цоб подала з медом пляшку.
Господи почилий!

А далі Микита
на сазія плаще в руки
Ціліскакуючи до дужки
день Рождества...
Архангельські дочки
Грают на скрипички
Гаврил на дуду
Реве на вся губу

Але вий надто сильні були національні традиції, що могли б замідити більше, а ніх спопуляризувати антирелігійність. І вони швидко й несподівано зникла. Над релігією в Співтісному Союзі був занесений меч на остаточне її знищення. і ріптом війна 1941. року вже став вигонити за дрючок узявся: "Годі вже вам гомоніти до вечірні крашче йдіте!" День Рождества.

Але були більшовики до 1941. року, коли вони у своїй столиці Москві, зруйнували найбільшу церкву - храм Христа Спасителя й почали на місці його будувати Шалац Рад височиною 415 метрів зі статуєю Леніна на горі, того самого, що підтримав Маркса в його антирелігійному вченні!
Кіянин
+ слово Бог, звичайно скрізь більшовики писали з малові літерами.
+ труна де зберігаються мости
++ написа - П'яний
+++ жидівський базар у Києві
++++ паркан з гострих кілків
===== ніби сам Бог

ЗА ХЛІБОМ

Же гасли останні зорі й блідо світів заспаний місяць з безхмарого неба. Поволі викликали останні тініночі. Свіжий ранковий вітер лагідно хвилював посріблені росою молоді колоски жита, траповодіну ще пшеничну і свіжу зелень ярини. Молоді звіжки безконечними нивами простягалися обабіч дороги й замикалися на обрії синім поясом лісів. Чудовим килимом постелилась галицька рівнина й немов виготована дайливою дівочою рукою вишвики, відбивалася на ній темніша зелена садів, з поміж якої просвітлювали білі стіні й сиві дахи будівель.

Хоч до сходу сонця була ще добра година, але все мало хто спав. Світанчовитий газда вешався по подвір'ю, хоч у тій порі року на полях не було нагальної роботи, то господарка вимагала долгоряду. А що тобу за господар, який спить до сходу сонця, просилася найкраща пору дня? Лише молодь, що до пізнього вечора гомонить по вулицях, має право дещо довше поспати, - ніхто іншого за зле не бере. Газдання вже також давно на ногах: вона й корови подоїла, й у нечі наставила - лише підпалити. Підростки, що ще не мали тих привілеїв, що народу й дівчат, виганяли з хлівів худосу на пасовисько, - ще трохи і зaroївся шлях від неї. А високо, з під самого неба розлягались дзвінки пісні жайворонка. Раділо серце селянина пишною красою української природи.

В таку - то пору з одного з галицьких сіл вийшло щість жінок різного віку: потріскані босі ноги, стара по-латана одежда та тумки на плечах свідчили, що не веселу подорож вони відбудувати, а тяжка конечність примусила їх лишати рідне село й мандрувати по даліх повітах. Жайворонда з них, на вигляд 18 років дівчина відрізнялася з поміж групи, хоч змученім і змарнілим, та неперфесійною краси обличчям й ограйднім одягом, - ще й вона, як і її сопутниці, мала досить важкий клунок, прив'язаний великою чорною хусткою до плечей. Їїгнувшись під тигarem, з похиленою долів головою йшла вона дещо соториє біочною стежкою попри збіжжя. Босі ноги глибоко зануривалися у природжено траву, лишаючи за собою ясний слід по росі.

На сході бліснули перші лютіні сходачі сонця. Червоний, наче мідянин його диск повільно став винурюватися з поза збіжжя і скоса засвітив жінкам в очі. Вони на мить пристанули, щоб подивитись на гарний вид, бо хоч і звикли до нього, але все ж відчували його красу.

З грудей молодої дівчини, що йшла збоку, добулося тіжке зітхання, більше стогні, як зітхання, і рукавом білої перкалевої блузки вона стерла піт, що дрібними краплинами ряснно виступив на чоло.

Ох, як тяжко було їй іти! не тільки тому, що змучені ноги попухли від багатоденного ходу й тумок безмилосердно тиснув у плечі, але й думки чорні, мов стадо круків, ропорили голову її обов'язну. У змученіх погоренініх очах світилися слізом, потріскані губи жадібно ловили свіже раніше повітря.

- Коли скоро до полудні. Й відпочити! - вертітися дівчині на гаді. А ще й недово прийшлося сьогодні іти й навіть, оглянувшись, вона бачила недалеко за собою дівчину церкви в тому селі, де спочивали, але їй здавалось, наче йшла цілу ніч.

Та зрештою, скільки було того відпочинку. Коли дійшли до села, було вже темно. Розмістившися у стодолі якогось милосердного дядька, що згодився прийняти незнаних жінок наніч і повечерявші те, що мали зі собою, почали спати. Одежда послужила за постіль. Скоро сон склів змученім жінкам очі й вони заснули. Не спалося тільки Ганя. Чи то з перетоми, чи з надмірних страждань, що залишним обручем стискали її молоду душу, вона цілу ніч майже не могла заснути. Зимно хоч і не бло, але під соком немилосердно щось давило, до того здеревілі ноги неначе хтось шпильками раз - коло - разу ховав. З очей мимоволі тиснулися слізом. Гіркі слізом - за кривди, яких різана вона, зрештою і не лише вона сама, - від хвилі від людей. Замість літкунів їх такі хвілі від нещастя, - один у другого питав і ніхто не міг їхти відповісти.

Не так давно була це Ганя п'ятнадцятирічною дівчинкою і ходила до школи. Батько, сагатим селянин, докладав усіх старань, щоб дати донці якнайкраще виховання, додай гімназійну освіту; - вона ж у нього одиничка, ось, застало війна, - мезавором прийшли і більшівки, а разом з ними перші удари долі.

Личалось з того, що якщо господарку трохи оголосили кулацькою, а родину зорогами народу, шауку було перервти, що багатий колись господар вже не мав зації і черевак донці купити, не те, що із школи висилали. Все від深切 пішло на податки, прийшлося відбрати та продати скотодому, думалось усе, хто би із кубин зляху, що не видаха хата покрита. І все же міг королям ІІІ батько тільки "рекламувати" власні нетермінове плащення повзатих віт уважалося за шкідницьку роботу. І як -

що війна не поклава кінець тій справі, бідного, вогу дну винного газду чекав суд і в'язниця, а ренту родини заслання. Лише німці своїм приходом визволили родину з того ліху.

Недовго тішилась Ганя звільненням від більшовіків, бо після приходу нових окупантів її маті впала жертвою жорстокості "культурного", західно-европейського вояка; коли якийсь захованій у житі більшовик / а їх багато ще війди вештальсь/ застрілив двох німців, товариші вбитих, не шукуючи винного, стали стріляти до стрічників людей у селі, без посади хінон і дітей. Так згинула і її маті. Хаті лишилася Ганя під опікою батька й старенької бабусі, а радше тих двох під опікою Гані, - бо прибіті горем батько стратив не тільки всю свою енергію, але й охоту до життя, а бабуна - що й говорити. Тільки й було з неї помочі, що часом корову подоїла, піч доглянула, а зимою разом з Ганою праля. Прядуть було обидві, загдують свое лихо, та й разом плачуть; і не міг їх ні батько потишити, що наприкінці зими тяжко захворів і лише з весною прийшов дено до себе, ні з сусідів ніхто не приходив; в кожного своя курба. Ось так, поплаче було з бабуною; та молитви описи-лі тепче, Ганя і собі за нею нішкож повторює.

Прийшла весна, а з нею та славна історична повідь, що забрала тисячам людей все майно і цілі позики поставила перед голodomором смерті. Люди з голоду пухли й умирали, не пощафіни позівдь й Ганіної садиби. Старий дністер, що його дівчинка так любила, якому повіряла всі свої найтайніші журби і мрії, винувався таким невідкладно: до неї ж і люди, як злодій підкрався він вночі під село і наглим набігом, відібрал його людям, позяливав вулики, подвіїя, потопив худобу, де яка була по хлівах, а навіть попоїв, язував - них пісів. Повія вода відступила, лишілось село зніщеннє, немов там тиждень фронт стояв. Лише деякі місця були відібрані, встають, речі все поплило з водою, але лишілось яке звіжжя в стололах, де яка мука в коморі - все перемокло і зміяло з намулом погнило. І партізанський відділ, наскочивши на зорога, чого ніч може забрати, те палить і топить. Так і дністер зробив.

...опасля... винісши трохи збіжжя, що на горімі було заховане, та і тє не незабаром німцям на контент прийшлося здати. У хаті заглянув голод.

Зібралось декілька жінок на Волинь іти, содай з гарнець збіжжя вимінити за одіж, яка де кому залишилась. Зловідівилась Ганя на почерніле лицо батька і засоклі руки бабуний, та її стала радитися:

- Побудьте, тату, і ви, бабуню, трохи без мене, перетерпіть якось лиxo, а я піду з тітками, чо же якраз круп яких чи мукі дістану, - і те, що на плечі зможу взяти ти вам принесу.

Заплакала бабуна, захурився батько, та не стали вони доньки відрadжувати, бо і її голодова смерть вдома чекала. Же ітак ії обличчя пожовкло, мов воскове зроєння, тиме очі, як вуглик, чорні, світилися і ноги пухнути почали. Зібрала Ганя, що найкраще з сідячі мала і від повіні спасла, завіцала у чорну хустку, взнала на плечі, попрапдалася... І пішла, - та нечаке на смерть вибиралася, так сумно й чомусь страшно зробилось. Вийшла з сусідками поза село, що крок то й оглянеться, а очі так і заливались слізами, що аж йти не могла.

- Не добить це знак, - говорили між собою жінки, - видно не багато чи скористаємо на тій волині, або їїте, що маємо, наміці відберуть.

Заплакали й собі стаці жінки, але все ж виправи не занехали.

І так вже дванадцять днів м'яяли землю ногами - приставали глини на чи та в полудень, щоб трохи відпочити. І старим, то якось терпілося, а не звикла до такого труду Ганя съ́х - ось пасас, ноги стали такими, наче їх почесали, а на плечі немов чо пів гори наложив. Останньої ночі рівно віже не йти... нехай тітки самі йдуть, а вона відійшла кілька днів тут у селі, а відтак сама якось поплеться долі. А як нагадала собі, що назад треба багато більше нести, то мороз по шкірі пішов, але там бабуня, батько, - може вже з голоду посмівали, може вже надареніс вона чутичиться?

Лік собі таке Ганя подумала, то ак серце на хвилі бити перестало і перший раз вона подумала про свою смерть; і здавалось, хотіла б вмерти, якщо б там родина без неї обійшлась. Але ні, вона чутичить жити, чутичить дійти на Волинь, намінати багато круп, мукі, сала: - вона ж час зації; у неї є саюк сукняний, га тований срібничими нитками, цілі шовкові хустини і шаврові черевики, і батько свій найкращий саюк дав, - а вже і тепер що нести. Але чи захочутъ там на Волині люди ії одягі, може свою мають, а може і в них такий голод як над дністром. Наже такий надареніс йде, - і питаля сама в себе дівчина.

д.б

З життя Українців

Спільна нарада КУК і УМК.

Комунікат.

Дня 20 липня нар. у Вінницю, за, відбулася спільна нарада Комітету Українського Конгресового комітету Америки, нарада тривала від години 3-ої пополудні до 12-ї ночі.

В тій нараді взяли участь зі сторони КУК члени президії - с.д.р. В. Кушнір, ім.в. Косар, адм.в. Асенич, п. Т. Дацків, Л. Марасевич та деярки, поодиноких справ: Український Конгрес-

овий Комітет Америки заступали ред. с. д.р. Олександр Грановський запрошений обома сторонами в нараді членів Українській. Нарада проводився п. А. За- бірчуком, а секретарював п. А. За- бірчуком.

Обговорено в нарадах основною спрахою конференції в Парижі, осіннє зібрання ООД у Нью Йорку, Українські информаційні б'юри, переселення скитаців на постійні нові країни та інші справи. В усіх цих справах

між обома сторонами дійшло до повного зрозуміння. Запали одноголосні постанови, що їх КУК і УМК переведуть у життя за Комітет Українців канади с. д. р. В. Кушнір - президент за Українським Конгресовим комітетом Америки

С. Кушнір - голова.

"Чорні кости" в Україні.

/УПС/ Російські старшини й вояки, що приїздять з Росії до Відня говорять, що

голосу у себе вдома. там господарюють "перевіховані поступові демократи" а в іншому говорі це звучить менш більш так: "волгарський народ, який довгі роки страждав під королівським гнітом, визволив червоною Армією, зажив щасливим життям і вступив на шляхи демократії."

для нас це ніяка новина.

волгарську республіку проглямуювали в неділю, таєм закінчилися вибори в Болгарії і там під охороною "найдемократичішої армії світу" вдергати здається спокій.

Інакше є в інших країнах на Балкані і таєм пір, після того, як грецький народ виповівся за монархію, у Греції вже є три відмінності:

як подає грецький пресовий уряд, комуністичні банди, що діють в Македонії зрубали зі скарбового ураду 30 мільйонів драм. В одному селі спалено 32 хати, які перед тим обробано. Попищаються акти саботажу і грабежу. Вину поносять комуністичні банди. до атак візвано на наради командувачів військами в районі Тессалі і Македонії.

Греція вибудувала крізь, а назовні провокують її сусіди. що не втихає спів між грецькою і американською літаками над Італією, а американські літаки зістріли тим разом грецький військовий літак. в Атенах нетерпляче вичікує на висадки дипломатичних розомов, які будуть вчинені в тій спільній між обома урядами.

Можливі відчайдушні на внутрішню ситуацію в Греції, грецький народ підготовляється привітати свого короля Мірія II. на рідних землях. У звязку з цим грецький премієр Тсаульдіріс відвідав до Лондону, де зараз перебуває Мірій II., щоб там зорганізувати поворот короля.

Король Мірій II. відвідав до народу проклятів, в яких лякує грецькому народу за його довіру і запевняє, що він зможе вести свій народ шляхами демократії.

Чи це йому вдається? Чи вдається че хоч би тому, що має таких "симпатичних приятелів" в уряді Росії та віддалених її держав на Балканах.

Устрій, який зараз існує в Греції не припадає до вподоби Собітам. Вони відмінно бачили в Греції республіку ніж монархію. Греція була в вигідному випадку базою на Середземному морі, а далішне було в то далішим кроком до окружения Туреччини. Собіти хотіли б змінити стан речі, очорнити теперішній уряд Греції. Загають до того всіма шляхами ю в своєму западі, за посередництвом соціалістичної України, внесли до Ради Безпеки ООН скаргу на Грецію, яку ще й сьогодні розглядають.

11. Голоси чужої преси.

Символізм крові.

Французький часопис *"Paroles françaises"* з 10. 12. 1943. приносить цікаву статтю про вплив груп крові на темперамент поодиноких народів, а навіть у збірній масі цілих континентів.

Ли остаточно устійно розрізняється чотири групи крові, а саме: група А, О, В, та AB. і кожний з нас має одну з цих груп, що завдає звичайно своїм батькам, а вони своїм предкам і т. д. існує також біологічна формула, яка може окреслити кожну групу крові та вирахувати у відсотках скільки людей належать до тієї чи іншої групи. В такий спосіб не вдається легко знайти статистичну формулу якоїсь родини, народу чи раси ю устійніті його біологічну однорідність.

Коли візьмемо під увагу Францію, то там вичислено розподіл кровних груп у відсотках, який виглядає ось так:

до групи А	належить	42,6 %
до групи O	"	43,2 %
до групи В	"	11,2 %
до групи AB	"	3,0 % насе-
		лення.

Таке вичислення для нас дуже по-вчальним, коли порівнямо його з таким вичисленням в інших народів. У цей спосіб можна побачити, які біологічні індивідуальності та питомі оригінальності мають народи, що творять сучасні держави.

Для європейсько-азійського континенту, коли вийдемо з Португалії в напрямку Азії, зустрічаємо народи, в яких група В зростає котом групи A, перевід переваги групи A, /яка цікаво заходить/ доконується з найбільшою регулярністю так, що не можна знайти найменшої в тій переміні переваги. якщо б так

порівняти психологічне відношення, то в загальному можна сказати, що Захід визначається гармонічною психологією, а Схід ритмічною. коли б там близьке розглянути по справі, побачимо, що вона не є так складна, коли зіставимо відношення інших груп крові, а саме: O і AB.

Європейський тип людини, в якій переважає група A й O має гармонійний і м'якодійний темперамент, який цікавиться романтичною чутливістю, згідністю і торговельно - дипломатичною експансією, внаслідок чого, опановує штуку, визначається активністю в вінаходах та творенні постійних оригінальностей і різномідності філософії та ідея лівів.

В типі людини з середущого Китаю, де A і B переважають над групами крові O, темперамент є гармонійний, ритмічний і антимелодичний, звідки виходить зовсім низька гармонічна чутливість, яка межє з ритмічною ціхкою - ціхкою непристосування, що повстає від браку м'якодійного темпераменту /мало крові B/ групи O/.

На чорозі живе раса Tso-S, у якій переважає група O /вона не творить китайської галузі/, і вона поширилась у південному Китаї, ії представники творять купецьку християнську спільноту. як з доказів статистики, що група O цікавиться активністю у тоогрії і дипломатії.

З прочим на заході існує подібний випадок, але іншої форми. Розходитья про шкотів-англійців мають формулу: А = 43, 4 %, О = 46, 4 %, В = 7, 8 %, AB = 3, 1 %. шкоти: A=35,38 %, O=43,1 %, B = 10,49 %, AB = 6,0 %. значить, що шкоти, які мають більше крові B, є від англійців більшими ритмічними; спеціалізація обох народів виявляє їхні єдино-гічні різниці, відмінності це шкоти заховують традицію в Британії, чи є є народна ноша, якої вони є оборонцями, чи є в військових традиціях, чи вінці не, що лише вони причинилися до експедиції і англійських завоювань.

Підсумуючи, ось тут групи ліній, які виходять з психологічних студій над народами, скажемо, що перевага крові A: народи вразливі ітворчі; чим більша є пропорція O, а група В рівночасно мені, тим ці народи є більше суспільні, здібні скоро по-розуміти та приносити з іншими але вони мають почуття незалежності та свободи љ шукати демократичного устрою /французи, англійці, американці/. чим більше відношення групи O малі, а в зростає, тим менш вони мають здідіні до згоди љ залишаються суверіні /німці, іспанці, араби з Аль-Жиру/.

Перевага групи O: народи скильні до приновлення й співжиття; мають чельодичні концепції, вони є рівночасно купцями і дипломатами. Чим вища пропорція A, тим більше виявляється вони такту й ніжності та є більш сентиментальні. чим вища відсоток B, тим більший є в них до використування є скильні з традиції до купецтва /туркії, жиді з Емену/. перевага групи B, народи створені до таємства, мають ритмічні концепції та глибину активності, що народи з традиції, скильні до пильності, витрвалі в техніці, яку вони цілковито асимілюють і для них "наказ є наказ" /москалі/.

Чим більше відсоток AB малі, тим більше ритми їх активності приспішуються /сингапурці, бірманці, яванці, чілійці/. чим більше відсоток AB зростає, ритм їх активності звільняється /індійці, китайці/.

народи з перевагою AB вагаються із змінами, почуваннями, з великою чутливістю, постійно емігрують в напрямку крові O, яка надає їм расі стабілізації /балканці, візантійський Схід/. чим вище є відношення групи A, тим більше вони є непосидом, бурхливі, перевчулени, вразливі, хиткі й поетичні. чим сильніша є група B, тим більше ті народи реагують прив'язуючись до своїх традицій /шкоти, японці/.

було б побажаним, щоб люди, які несуть відповідальність за призначенну світу, менше призывають заінтересування своїм економічними поглядами, а більше прихилилися до інтересу.

Ці раціональні студії про раси довели лесона бурделія засувати це важливе питання, тому, що вони є ключевим питанням людини, а не в площині "расизму" чистоти чи вищоти, але в пси-

хологічні площині, європейності народів і їх взаємного доповнення.

Цей погляд фізичної і моральної особистості народів може виявится на два способи. наперід треба погодити кров мігрантів з кров'ю народу, що її приймає; треба розуміти, що, як у краї де панує кров A довезеться один, або два мільйони осіб з перевагою групи крові B, рискуємо тяжкі заколоти, бо в випадку переливу крові в до A, осібняк A може померти; а суміш A і B змінє душу цілого народу, забирає ціх окремішності і тими вбиває його.

/Вільний переклад з французької преси - A./

Чуха преса про комуністів.

Прислідуючи "свого дня" поставу комуністів під час і по визволенні Франції виягнемо звідси висновки про нашу внутрішню ситуацію.

Босійські хартії.

"Европа - Америка" продовжує свою "автентичну історію одного походу", де дає нам змогу пізнанти, як Чоловік з російського народу розрізняє обидві політичні системи: німецьку і російську.

"Комунізм вивісив, як символ "чорну від крові ганчірку", тоді як націонал - соціалізм вимахував "ганчіркою чорвою від крові ганчірку", тоді як націонал - соціалізм вимахував "ганчіркою чорвою від крові ганчірку" із слинко по середині."

Але журналіст підносить напу цікавість у тому місці, де він торкається правдивого характеру російського спортиву, який представляє небезпеку не лише для німецького окупанта, але й для Сталіна. і деколи німецько-російський пакт, розірваний війною, відновляється свідомо чи несвідомо для боротьби зі спільнім ворогом: новою Росією, яка розілася в терпніх.

Найдеш + інші стати.

"Агенти контрозвідки й тайної соціальної поліції" вступали в характері донощиків на службу гештапові, щоби денонціювати і віддати СС-ам провідників національного спротиву.

У всіх окупованих німцями містах, як Ковель, Рига, Смоленськ, Візьма, Орша, Гомель, Могилів, Мінськ, Одеса, сотні молодих патріотів впали жертвою цього нового німецько-совєтського союзу.

Позбавані вдома, помордовані підвалинах, погиблі в газових камерах в концтаборах, повішенні на публичних місцях... В грудні 1943. р. у Варшаві один провідник правдивого російського спротиву був "накритий" на людній вулиці агентами гештапу, на денонціацію агентів НКВД.

Впрочому може бути, що ці ганебні й криваві документи започатковують новий "спротив"?

Спротив протяг іншого по неволенню.

Дальше "Европа - Америка" подає лекцію.

"В той час, як в наших західних краях залишених у ясності ми попали в занедбання наслідком звінності переможеного визволення, ці люди, які боролися на всі боках за вою в нашім розумінні, вибрали дорогу до ліса, щоб продовжувати боротьбу, про яку до нас дохочеть часом криваві відголоски.

до чого ж могло б служити тільки пролитої крові, на знищенні одної диктатури, щоб сьогодні попасті під ярмо не менше знищувальної Тиранії?

Тому сьогодні в Польщі, в Україні, та Білорусі, відновилися бої партизанів цілком, як у часах німецької окупаші. Насміхники Нібі, за добру розвідку одержують непогану платню."

Чи ця серія виміків не дає нам діздо, до думання? чи ніхто не підійметься, щоб врешті написати правдиву історію "підпілля" гігантичної війни, яку пустошили думки, серця й тіла? що же нарешті є правда? що питання, яке ставить собі чесний чоловік. В смілості комуністичної преси до брехні знаходить лише болажі реакції.

Довіз волення.

В частині відзвінної кампанії "Епохи" про "Бандитизм і свободу", кампанії, яка виявляє лише відокремлені випадки, знаходчик вияснення, хто дав підлогу визволеню. Пояснення це знаходить також у тексті американського журналу "Американський Черкурст":

"Під час літа й осені 1944. р. всі землі залишили полудневу Францію і комуністи зробили все, що було в їх силі, щоб її виграти. Вони не виграли, але на перехід півому станула американська армія."

Американський журналіст, який у характері старшини пережив вище наведені події, звідомляє про масові екзекуції в Ніції, Антибі, Марсилії, Тулозі, про наглі суди в Перміоні і Тулозі.

"Моюна з певністю заявить, що такі акти характеристичні для комуністичного терору у великих містах і центрах. У Франції, після офіційних звітів американської армії без присуду вимордувано 200 - 300 осіб."

і даліше коментатор додав:

"айже кожного ранку з маленької річки Гаррет виловлювано труни".

"Один спеціаліст вугільної промисловості, якого вислали до копалень, щоб помочи на реорганізації промисловості, зголосив, що 1. жовтня 5 обо-на банди забросих комуністів сіяли хаос в околиці. Знатніші горожані міста боялися говорити з американським старшинами зі страху перед ув'язненням, а навіть смертю."

Це справи, про які преса взагалі не бажала писати; їх закрито занавісом хаосу. Всектаки масово архіви, які ми колись опублікуємо.

Сонця я лісто! Увага! замість наново з'явувати новий союз, з комуністичними братами й шукати нових кандидатів під суд, наш провіце зробив би краще читаючи за кордонну пресу. Він побачив би, що, як подає "Газета нахрітен":

"Госіянін відкрив на ново табору в хуленвальді і там посылають соціал-демократів, які заявилися проти злуки соціалістів з комуністами."

Там чіг б вичитати також отвертий лист до Леона Плома, який оголосив амер. соц. журнал "Нью Лідер":

"Основська розв'язка польської проблеми зачалася екзекуцією соц. провідників. Розв'язка німецької проблеми зачинає набирати форм запроторення до нацистівських концетрактів від спільністю, які противляються злуці спільністів з комуністами."

Методи партії. Успіхом цей огляд преси цитатом із "Нью Лорк Геральд Трайбл".

"Вони заважати явне погіршення в тоні аргументів французьких комуністів. Нагальність у полеміці не є нічим новим у політичній житті Франції, я широка свобода в методах і публичній поведінці була все призанана скрайними партіями. Але це, що є нормальним для молодіжної партії, яка звертається лише до частини нації, стається ненормальним і випроваджує з рівноваги великі партії, які були і можуть ще стати провідними партіями Франції. Ци-

нізм у політичних маневрах, погорда основної правди, упередження до великих партій і деяких союзних націй, може замкнути очі на це все, або бачити маніпуляції партізанського духа, доки розходиться про малу партію: це є все альтернативою і навіть грізне, якщо ці підходи продовжуються по приході партії до влади."

Очевидно, що все є дуже важне. А "Американський Еркюрист" добить висновок:

"Таке є огинце під кип'ячим кілом ненависті, в якім живе сиргодні франція. Якщо виступить наново хвиля крові і смерті, світ принайменше буде зннати, де знаходитися за це відповідальні чинники. / З французьким часописом "Paroles françaises".

Демагання свободи преси.

"/Ю.Дж.- 14.9.46. Американське з'єднання редакторів часописів, внесло формальне прохання до ООД, щоб вона на своєму генеральному зібранні признала світове право свободи інформації і преси.

Цю пропозицію предложили до економічної і соціальної Ради при ООД, з попертвим промовів трьох потуг, а саме Англії, Америки й Китаю. Таку програму предложене вперше до ОД доцю скоріше, якщо перевірила організація освіти, культури й науки при ОД.

Це з'єднання заявило: "Це є конечним, щоб конкретна акція світової свободи і інформації прийшла від зібрання ОД, ще цієї осені. Відтягання цієї справи не тільки знехочить світову пресу, яка показала велике заинтересування під час першого зібрання в Лондоні, але також буде причиною послаблення віри в ОД.

Ми відмімо, продовжував він, що люди на цілій землі повинні бути з'єднані для миру. "Успіти бути терпливістю, добра воля й зрозумінням. Тільки одна дорога веде до цієї цілі а саме: свобода інформації, через які люди будуть знати і розуміти проблемами інших. Наше завдання в поширенні правди."

Загроза французької війни
У Франції
/ Ю.Дж. - 14.9.46. Бувший французький міністр образування ген. де Фоля П. Кепітант предсказав, що скоро після світової війни настуਪить у Франції франдіанська війна, якщо вона прийме нові конституційні пропозиції.

Боворачи на пресовій конференції в Парижі на користь новосформованого

Голістського союзу, п. Кепітант скривував теперішній конституційні пропозиції як не демократичні й обчисливі на усталення колотнечі між політичними партіями.

Голістський союз, сказав він, є організацією бувших повстанців різних боротися за демократичну конституцію та сильний уряд у Франції.

Він сказав, що організація має попертвим міліонів французів та сподівається, що його пропаганда буде розривати в достаточній скількості, включно з більшістю популярної республіканської партії, щоб, коли буде ще час, поправки.

Ніческі воєннополонені поїдути долому.

/ Ю.Дж. - 14.9.46. Англійський уряд різко розпочати репатріацію німецьких воєннополонених з Англії до Німеччини в числі 15 000 осіб місячно. Дотепер віїжджаючи по З осіб місячно.

Перший контингент около 8 000 осіб має переїхати до Німеччини в по-ловині жовтня. Церенство будуть мати та полонені, які виказали позитивної світі демократичний погляд і ці, що можуть бути вживі для перевиковання Німеччини. Після цього візьметься також під увагу час побуту в таборах полонених.

Промова виголошена в Штутгарті американським державним секретарем П. Бірнесом, в якій зарошоновано улеми німецьку економічну недолю, даючи німцям нову надію в той час, коли публічна опінія вимірені британськими властями показала, що німці безнадійно розчарувалися аліянтами й демократією.

"Вони не "огорі бачити ходного ясного плану відбудови Німеччини", сказав один британський старшина, який брав участь у цьому досліді. Він додав до нічці вперше чергу потребують підвищення харчевого рівня та ограниченого часом плану відновлення індустрії.

Багато цих, що з ним інтервювали, признали, що тяжка індустрія військових речей чусить бути відкінена, однак, вони не южуть цього зрозуміти, чому їм не дозволено продукувати черевик, чобіт, убрани, чи до мацінського виряду як горячі, або меблеві.

"Німеччина сьогодні думас же лудком", сказав цей старшина і додав, що нацистська система відучила їх реально думати.

З Життя в Таборі

ОГОЛОШЕННЯ.

Ж 23. вересня 1946 р., в понеділок о годині 18-ї ввечором, в залі таборового театру відбудеться Загальний збор С'єднання таборових товариств "Просвіта" з таким порядком нарад:

1. Відкриття.
2. Вибір Президії
3. Відчитання протоколу попередніх зборів
4. Звіт уступаючої Управи
5. Дискусія над звітом
6. Уділення абсолюторії уступаючій Управі.
7. Відчитання нового статуту і його прийняття
8. Вибір нових керівних органів.
- 9: Вільні внески й запити.
10. Закриття зборів

Головна Управа "Просвіти"

З кінцем серії закінчилися два курси, які існували при дому Українських Робітників.

Перший курс - годівельників коней був проваджений пп. докторами - ветеринарами нашого табору, під фаховим керівництвом п. д. Генсака. Крім фахового навчання курсанти набули також загальне - освітнє знання та початки англійської мови.

До кінцевого іспиту, який відбувся 2. вересня к.р. зголосилося 13 учнів, та здали його зі слідуючими поступами:

з дуже добрим поступом	3 учнів
з добрим поступом	6 "-"
з достаточним поступом	4 "-"

Предсідником іспитової комісії був шкільній референт п. прог. Кульчицький.

Другий фотографічний курс, який тривав п'ять місяців закінчився кінцевим іспитом дні 9. вересня к.р. / Глядач "Вітчизняна" ч. 36 / 50 //.

Редакція Колегія

ОГОЛОШЕННЯ.

Заходом нашого видавництва появилася чотири серії поштових карток разом із поштовими марками виконання хор. С. Пушка. Картки вийшли в чотирьох красках, а саме: в синій, червоній, зеленій, жовтій. У таких же самих красках і марки таборової пошти.

Всі заінтересовані можуть набути такі картки в ре-дакції "Вітчизняна" по 5, лір за штуку.

Зразки значків на поштових картках.

за редакцією відповідає: В. Верига.